

Op stap met onderzoeker Martijn Struijf

Hoe spot je een das?

Voor zijn stage bij Staatsbosbeheer inventariseert Martin Struijf in het hart van Drenthe dassenburchten. *Natura*-redacteur Lieke Kragt liep een avond met hem mee. “Soms zie je ze al na tien minuten, en soms zit je uren naar niks te kijken.”

Tekst Lieke Kragt **Foto's** Martijn Struijf

Als de bus stopt in Schoonloo stap ik uit en loop langs de weilanden naar het bos, op weg naar één van de natuurkampeerterreinen van Staatsbosbeheer, camping de Dennen. Het blijft me altijd verbazen dat je in Nederland na een paar uur rijden toch de ‘middle of nowhere’-gevoel kunt ervaren. Martijn Struijf zit al naast zijn caravan. Martijn is gespecialiseerd in dassen en die hopen we vandaag ook te zien. Hij woont hier al bijna vijf maanden maar heeft in die periode nauwelijks tijd in zijn caravan doorgebracht. Hij is erg druk met zijn stage bij Staatsbosbeheer en bijna iedere dag buiten te vinden. Daar houdt hij zich bezig met tellingen van vlinders en broedvogels en nog een aantal taken, maar zijn hoofdproject is het inventariseren van dassenburchten. Martijn onderzoekt de verschillende dassenburchten gelegen in het hart van Drenthe. Hij volgt ze letterlijk op de voet.

Martijn vertelt trots over één van zijn bijzondere ontmoetingen met een das. “Toen ik laatst naar het bos ging om naar broedvogels te luisteren, gebeurde het. Ik hoorde iets ritselen in de bosjes en opeens doemde er een grijs lijfje met een zwarte snuit op uit de struiken. Ik stond oog in oog met een das en ik bleef doodstil. De das kwam zo dichtbij dat hij zelfs even aan mijn schoenen kwam snuffelen!” Martijn had gelukkig zijn camera bij zich en maakte er een filmpje van. Het dassenfilmpje werd meer dan 46.000 keer bekeken op *YouTube* en werd volop gedeeld. “Het was een jonge das die dit jaar is geboren en die op ontdekkingsreis was in de buurt van zijn burcht. Waarschijnlijk was het dier nog

nooit eerder geconfronteerd met de geur van een mens, wat hem kennelijk nieuwsgierig maakte.”

Meer-onder-één-kap

Na zo'n mooi verhaal wordt ik ontzettend benieuwd: zou het vandaag ook lukken om een das te zien? “Ik zit bijna elke avond bij een burcht”, vertelt Martijn. “In totaal heb ik denk ik zo'n 150 keer een das, gezien waarvan ongeveer 60 verschillende exemplaren. Het blijft altijd een verrassing of je ze tegenkomt. Soms zie je ze al na tien minuten, maar het gebeurt ook wel eens dat je op een avond niet één das ziet verschijnen.”

Dassen zijn mysterieuze dieren omdat ze zich het grootste gedeelte van de dag onder

de grond bevinden. We weten eigenlijk maar bijzonder weinig van wat zich daarbeneden allemaal afspeelt. Martijn: “Soms zit je uren naar niets te kijken en dan, binnen enkele seconden, verschijnen er ineens vijf dassen voor een burcht. Tijdens het observeren heb ik al van alles voorbij zien komen; eekhoorns, marters, reeën en zelfs ook vossen. Op één avond was het zelfs zo dat er een paar meter voor mij een nietsvermoedende vos met zijn kop uit de burcht omhoog kwam.”

Bewoond of niet?

Rond een uur of half zeven rijden we met de auto dieper het bos in, richting waar de dassenburchten zijn. Om onze kansen te vergroten, besluiten we om langs twee

burchten te gaan. Bij de eerste verschijnen de bewoners vaak al rond zeven uur 's avonds. We proberen ze hier vanuit de auto te observeren. "Voordat je bij een burcht gaat observeren moet je weten of deze bewoond is en van welke in- en uitgangen ze gebruik maken. Een burcht waar dassen wonen is te herkennen aan voetsporen, nestmateriaal en gigantische bulten zand. Je kunt ook zien of er spinnenwebben bij de in- en uitgangen zitten. Indien ja, dan kun je er zeker van zijn dat er al een lange tijd geen das is geweest", legt Martijn uit.

Geur verraad

Aangekomen bij de eerste burcht zet Martijn de motor uit. We blijven in de auto zitten. Het is doodstil. Nu begint het wachten. Er gebeurt niets maar toch is het spannend. Ieder ritselend blaadje geeft mij

"De das kwam zelfs even aan mijn schoenen snuffelen!"

stiekem hoop dit fascinerende zoogdier te kunnen bewonderen. Na ruim een kwartier te hebben gewacht, duikt er een das op. Het is een jong exemplaar dat een koddig loopje heeft, alsof hij huppelt. Hij kijkt snel en schichtig om zich heen. Uit dezelfde burcht komt er nog eentje tevoorschijn, ook een jong dier. Razendsnel lopen ze rond de burcht. Plotseling krijgt één argwaan. Hij staat stil en doet zijn snuit omhoog. Hij ruikt een vreemde geur en probeert te achterhalen waar die vandaan komt. Nerveus kijkt hij om zich heen. Martijn, fluisterend: "Ze hebben ons opgemerkt. Waarschijnlijk hebben ze ons geroken." Dassen zien slecht maar hebben een enorm goed reukvermogen. Vanwege de warmte hebben we de autoraampjes open gelaten en dat hadden we beter niet kunnen doen. "Ga altijd aan de tegengestelde kant gaan zitten van waar de wind vandaan komt, anders ruiken ze je."

Martijns camouflagetent.

Foto: Patrick Kriebel

Poging twee: geduld

Hoewel de dasjes snel weer weg waren, was het erg bijzonder om ze in het wild te zien. Voor een tweede poging lopen we een eind het bos in. "Kijk, hier is een wissel", merkt Martijn op. "dat is een pad dat dassen regelmatig gebruiken. Je kunt precies zien waar ze hebben gelopen en dat ze behoorlijk aan het slepen zijn geweest met nestmateriaal." Eenmaal bij de burcht aangekomen zien we in de verte pijpen met vers uitgegraven zand. Dit wijst erop dat ze hier kortgeleden nog actief zijn geweest. Martijn heeft een gecamoufleerd tentje meegenomen. Dit is niet alleen handig als camouflage, maar ook tegen de muggen, want die zoemen

constant rond je hoofd. We nemen plaats in het tentje en kijken aandachtig naar de burcht. "Hier heb ik vaak volwassen dassen gezien, die zijn meestal wat voorzichtiger om hun burcht uit te komen."

We wachten een half uur, een uur, twee uur. Het begint donker te worden. Dit wordt niets meer vanavond. We besluiten terug te gaan naar de camping. Martijn zegt: "Tsja, soms zie je veel dassen op een avond, soms zie je helemaal niets. Het blijft de natuur, je weet het nooit zeker." En dat maakt het juist extra spannend. <

> Martijns YouTube-filmpje kun je bekijken op <http://tinyurl.com/psaqrvu>